

MORAŠICKÝ

OBČASNÍK č. 39

Sláva, máme více peněz do obecních rozpočtů !!! Toto zvolání je snad již na dosah.

Vláda schválila v květnu 2012 dlouho očekávanou a dlouho vybojovávanou změnu, kterou je novela zákona o rozpočtovém určení daní. Jakmile tato zpráva proběhla v médiích, volali mi známí, starostové a i jedna redaktorka novin. Všichni se mne ptali téměř shodně: „Co na to říkáš, že vláda schválila novelu zákona o rozpočtovém určení daní?“

Moje odpověď zněla nějak takto: Mám z toho obrovskou radost a také zadostiučinění za svou odvedenou práci v této věci. Nyní se obcím zvýší příjmy ze sdílených daní. I ta nejmenší obec dostane nově minimálně 9 000 korun na jednoho obyvatele na rok, dnes má jen 6 800 korun. Většina českých a moravských obcí získá více peněz do svých rozpočtů, nejvíce pomůže novela zákona obcím od 500 do 50 tisíc obyvatel. Právě ty na nespravedlivý systém dělení daní dosud nejvíce doplácely. Naše obec se dostala do takového pásma, že na každého obyvatele dostaneme nově ročně 9.200,- Kč. Tak se nám příjem ročně navýší přibližně o 1,7 milionů Kč. Vláda návrh schválila, to je hodně dobré, nyní ještě musíme čekat, že to odsouhlasí i poslanci. Ale věřím, že se to konečně podaří prosadit. Poslanci za politické hnutí Starostové a nezávislí, konkrétně Petr Gazdík a Stanislav Polčák věnovali nadlidské úsilí, aby vše prošlo k co největší spokojenosti nás z menších sídel. Vyslovuji jim za to veliké poděkování.

Další dotazy byly v tomto duchu: „Pomůže to vaší vesnici? Víte, kam peníze, které dostanete navíc, investujete?“

Moje odpověď: Samozřejmě, že pomůže, každá koruna navíc je příjemná. Sice jsou i jiné lidské hodnoty jako je zdraví, štěstí, přátelství, spokojenost, které mají vyšší hodnotu než peníze, ale v komunální sféře se bez finančních prostředků nedá fungovat. Již jen obyčejný úklid a sečení trávy něco stojí. Třeba údržba zelených ploch je čím dál ve větším rozsahu, protože lidé již nechovají králíky a jiné býložravce a tím tíha padá na obec. Ale peníze navíc samozřejmě jen "neprosekáme". Budou použity na údržbu stávajících obecních nemovitostí. Například naše základní škola potřebuje uvnitř ještě radikálnější zásah, mateřská škola bude v opravách rovněž na radě. Dále plánujeme rekonstrukci víceúčelového zařízení DVACÍTKA. Tam si budeme muset počkat na nové rozpočtové období Evropské unie od roku 2014 a požádáme o dotaci, ale k ní budeme muset přiložit svoje obecní peníze jako spolufinancování. Z finančních prostředků, které získáme navíc, bychom si měli vytvořit rezervu i za tímto účelem. Dále bychom potřebovali opravit starou antukovou plochu na hřišti na modernější s bezúdržbovým povrchem. V letošním roce bylo požádáno o dotaci, ale nedostali jsme ji. V příštím roce bych si přála, aby již bylo toto hřiště zmodernizováno.

Stále máme v záloze mnoho akcí v „Místním programu obnovy vesnice“, kam bychom mohli peníze investovat.

Takže, teď si přežme co nejvíce hlasů všech poslanců, kteří hlasují pro spravedlivější systém financování obcí. Co nejvíce hlasů se zdravým názorem, co nejvíce hlasů, které fandí i venkovským oblastem.

Mgr. Hana Štěpánová, starostka

I na venkově vyrůstají mladí lidé, kteří jsou ve spojení s celým světem – GLOBÁLNÍ CIRKUS

Zajímá vás život v rozvojových zemích, ale sami byste se tam raději nevypravili? Můžete je navštívit zprostředkovaně. Přijďte do Morašic ve dnech 2. a 3. července 2012 přibližně od 9:00 do 18:00 hodin nebo na večerní promítání od 20:00 hodin. Čeká vás tady akce GLOBÁLNÍ CIRKUS.

Jirka Renza z Vidlaté Seče absolvoval morašickou základní školu. Nyní je již dospělý a můžeme být pyšní na to, že byl žákem naší školy. Je vidět, že dostal dobrý základ. Projekt „Globální cirkus“ připravuje společně se sedmi kamarády, kteří se potkali na seminářích organizace INEX, zabývající se dobrovolnickými iniciativami. Každý z nich strávil minulý rok několik měsíců v rozvojových zemích, mj. v Keni, v Mongolsku, ve Vietnamu, v Indii a v Jihoafrické republice. A právě setkání se zcela jinou kulturou, problémy a hodnotami je inspirovalo k vytvoření „Globálního cirkusu“, jehož tématem jsou nejen globální problémy, ale hlavně jejich propojení s běžným životem lidí ve třech vesnicích Pardubického kraje. Jejich cílem je ozvláštnit letní atmosféru a probudit zájem o na první pohled méně zřejmé skutečnosti, týkající se provázanosti světa.

K nám do Morašic přijedou 2.- 3. července 2012. Skupina se zabydlí na vyhrazeném prostoru a pokusí se přilákat pozornost místních skrz různé aktivity, např. rozvěšení plakátků, promítání krátkých spotů, pouliční akce. Za příznivého počasí se akce po dobu 2 dní uskuteční venku v okolí obecního úřadu nebo prodejny. V případě deště se přesune na Obecní úřad v Morašicích. K vidění bude výstava fotografií z rozvojových zemí. Dále budou všichni k dispozici jako tzv. živá knihovna, tj. zájemcům budou ochotni vyprávět své zkušenosti z dobrovolnických stáží v zahraničí, ze života v jiné kultuře. Na večer je naplánována projekce dokumentárního filmu na veřejném místě. Budou s obyvateli diskutovat o životě v rozvojových zemích, porovnají naši spotřebu jídla a spotřebních věcí se spotřebou v navštívených zemích.

Osmdesát mladých lidí, se zkušenostmi s dobrovolnickou prací v rozvojových zemích, bude tedy z vlastní iniciativy, ale pod záštitou organizace INEX, společně cestovat na kole a zábavnou formou přibližovat globální témata a jejich přesah do každodenního života v České republice. **PŘIJEDTE SE PODÍVAT NA NĚCO NOVÉHO** do Morašic.

Mgr. Hana Štěpánová, starostka

Ze života obce

- Od firmy EKO-KOM a.s. jsme obdrželi **odměnu za tříděný odpad** za období od 1.1. do 31. 3. 2012 ve výši 8.950,- Kč.
- Obcí byl zakoupen **nový žací traktor**, i když bylo o dotaci požádáno, nezískali jsme ji. Dále máme na údržbu zeleně novou **sekačku**. Šestnáct let starou Felicii vystřídala nová **Fabia 1,2**.
- V Morašicích je **zrevitalizován park**, na hřišti v Morašicích je obnovena **výsadba stromů** na severní straně. Pokud bude hezké léto, bude to fajn, ale tuto zeleň budeme muset trvale zalévat jako dosud. Ve Višňárech je **rozšířeno veřejné osvětlení** o 1 lampu.
- Dotace na **bezúdržbový povrch** na místě stávající antuky na školním hřišti nebyla získána pro velký počet žadatelů. V případě, že dostaneme opravdu více peněz do rozpočtu obce od roku 2013, pak bude nový povrch místo antukového zbudován. Narodilo se nám nyní hodně dětí a plochu potřebujeme. Bude sloužit hlavně pro míčové hry.
- Získali jsme dotaci na **zbudování dětského hřiště** v Morašicích ve výši 100.000,- Kč (žádost byla ale 175.000,- Kč), nejméně tolik ještě musíme přidat z obecního. Smlouva bude podepsána a poté objednáme vybavení. Dále dostaneme dotaci na **herní prvky** do zahrady u školy v Řikovicích. Žádost zněla na 70.000,- Kč, ale dostaneme jen necelých 10.000,- Kč. Z obecního budeme muset na tuto akci přidat, aby to vůbec mělo smysl. Dále máme podepsanu smlouvu a tím získanou dotaci 20.000,- Kč na **nákup elektrocentrály** pro hašiče. Opět ale musíme přidat na spolufinancování z obecních peněz.
- **DŮLEŽITÉ, PŘEČTĚTE SI !!!** Již opravdu začnou administrativní práce na přípravě **nového územního plánu**, který musí být podle stavebního zákona zhotoven do roku 2015, abychom mohli i nadále čerpat dotace a nezastavil se život, co se týče staveb a přestaveb domů v obci díky

nefunkčnosti plánu. Kdo vlastníte nějaký pozemek, anebo nemovitost a máte s tímto nějaké nové záměry, přijďte se poradit, případně podat žádost o změnu. Přijďte včas, pak opět nejméně tři roky budete muset čekat na novou změnu.

- Obecní objekt **občerstvení na hřišti** byl pronajat nové nájemkyni paní Věře Macákové.
- Akce „**Výstavba infrastruktury pro 11 RD Řikovice**“ probíhá podle harmonogramu prací a chýlí se ke konci. Uložená hlína z deponie na hřišti v Řikovicích byla použita z malé části na revitalizaci parku v Morašicích, ale většina byla navožena k vodárně v Morašicích, kde bude použita podle projektové dokumentace při pokrytí propojení mezi novým vrtem a stávající akumulací nádrží.
- Řikovičtí stále volají po umístění dalších **svodidel na levé straně silnice III/3594** ve směru Litomyšl, nad domem Tašnerových č.p. 8. Již podruhé bylo vyvoláno jednání. Policie souhlasí s umístěním svodidel, SUS PU kraje pověřená výkonem vlastnických práv k silnicím II. A III. třídy PU kraje vydává toto vyjádření: „S umístěním svodidel v daném místě souhlasíme. Vzhledem k nedostatku finančních prostředků, které v letošním roce nepokryjí ani potřebu běžné údržby, bude tato akce zařazena nejdříve na rok 2013.“ Vůči tomuto rozhodnutí bylo obcí podáno písemné vyjádření nesouhlasu a žádost o rychlé řešení.
- Byla opět posunuta **otevírací doba pošty** ze 7:30 na 8:00 hodin, tato doba je sjednocena celostátně. V pondělí bude prodlouženo pokusně otevření pošty do 16:30 hodin.
- **Do sběrného dvora patří jen kompletní elektrospotřebiče**, za ně nazpět obdrží obec poplatek. Pokud ale z přístroje odstraníte jednotlivé části a je nekompletní, pak jej musíme považovat za odpad a nedostaneme nic, ale ještě musíme z obecního zaplatit za uložení na skládku. Svozové firmy ještě dosud v případě drobně chybějících součástí přivíraly oči. Ale byli jsme upozorněni, že dojde k velkému zpřísnění kontroly. Pokud bychom měli většinu nekompletních spotřebičů, stane se to pro obec silně ztrátovým. Abychom nemuseli navyšovat poplatky za odpad, prosím chovejme se všichni odpovědně. -HŠ-

Naše obec recyklací starých spotřebičů výrazně přispěla k ochraně životního prostředí

Loni občané odevzdali k recyklaci 40 televizí a 16 monitorů

Občané naší obce již několik let zodpovědně třídí elektroodpad. Nyní můžeme přesně vyčíslit, kolik elektrické energie, ropy, primárních surovin, či vody jsme díky recyklaci ušetřili životnímu prostředí. Víme také, o kolik jsme snížili produkci skleníkových plynů nebo nebezpečného odpadu. Informace vycházejí ze studií neziskové společnosti ASEKOL, která pro nás zajišťuje sběr a recyklaci vytríděných elektrozařízení. Letos poprvé jsme získali certifikát vypovídající nejen o přínosech třídění televizí a počítačových monitorů, ale také o významu sběru drobných spotřebičů.

Studie posoudila systém zpětného odběru televizorů, počítačových monitorů a nově také drobných spotřebičů, jako jsou např. mobily, notebooky nebo tiskárny. Hodnotila dopady jejich sběru, dopravy a ekologického zpracování, či likvidace. Výsledky studie byly prezentovány formou spotřeby energie, surovin, emisí do ovzduší, vody a produkce odpadu.

Výsledek studie jednoznačně prokázal, že zpětný odběr elektrozařízení, i těch nejmenších, má nezanedbatelný pozitivní dopad na životní prostředí. Zpětný odběr a recyklace např. stovky mobilních telefonů uspoří tolik energie, kolik spotřebuje moderní úsporná lednice za více než 4,3 roku provozu. Díky recyklaci jednoho notebooku dojde ke snížení spotřeby ropy, na kterou osobní automobil ujede téměř 100 kilometrů, nebo dojde k úspoře 392 litrů pitné vody. Stejně množství je například spotřebováno při 30 cyklech myčky nádobí.

„Z Certifikátu Environmentálního vyúčtování společnosti ASEKOL vyplývá, že občané naší obce v loňském roce vytřídili 40 televizí a 16 monitorů. Tím jsme uspořili 8,49 MWh elektřiny, 164,39 litrů ropy, 43,87 m³ vody a 560 kg primárních surovin. Navíc jsme snížili emise skleníkových plynů o 2,27 tun CO₂ ekv. a produkci nebezpečných odpadů o 8,31 tun“.

Když si uvědomíme, že například osobní automobil vyprodukuje za rok provozu 2 tuny skleníkových plynů a jedna čtyřčlenná domácnost průměrně ročně spotřebuje 2,2 MWh elektrické energie, jsou to imponující čísla. Proto si všichni, kteří zodpovědně třídí a přispívají tak k ochraně životního prostředí, zaslouží obrovský dík. –HŠ–

Toulky moravičskou minulostí

Uvádím vzpomínání na další významnou osobnost obce. Byl jím pan Václav Březina.

Narozen roku 1887. Ředitel moravičské školy a později účetní JZD. Jako učitel pravděpodobně začínal v Jarošově, kde učila též jeho budoucí manželka. V roce 1909 byli manželé Březinovi přeloženi do Českých Heřmanic, kde Václav Březina učil do začátku I. světové války. Po vypuknutí války p. Březina narukoval do Liberce a po krátkém výcviku byl odvelen na východní frontu, kde byl počátkem roku 1915 zajat spolu s celou setninou. O jeho zajetí mnoho nevíme, jen jeho dcera vzpomínala, že tatínek se velice rychle naučil rusky a v Rusku pracoval jako přednosta stanice poblíž Vladivostoku. Po skončení války ho čekala dlouhá cesta domů, takže se vrátil až v r. 1920. Po návratu do Československa si jako jeden z prvních udělal státnici z ruštiny – (Mohl ji učit, byl jediný v kraji.) Stěhuje se do Morašic, kde se po smrti ředitele Františka Feriny stává ředitelem školy.

Protože v Morašicích byla jen pětiletá škola, usiluje V. Březina o to, aby zde byla postavena nová „újezdni měšťanka“ (r. 1936). Aby urychlil schválení výstavby nové školy, část nákladů hradil ze svých peněz. Jednalo se o sumu ve výši 20 tisíc Kč, což bylo v té době hodně peněz. Úsilí bylo završeno úspěchem v roce 1938, nová škola v Morašicích stála, krásná, prostorná, tak jak ji známe dnes. Úvěr na výstavbu poskytla zemská školní rada a Kampelička.

Po německé okupaci musel V. Březina odejít z funkce ředitele školy. V roce 1945 se vrací do školy a znovu musí odejít v roce 1949, protože byl stoupencem T.G. Masaryka a na jeho popud byla škola přejmenována na Masarykovu školu. Ve škole na prostřední chodbě byla busta T.G. Masaryka od sochaře Makovského.

Bustu dal pan Březina v r. 1949 do úschovy tehdejšímu školníkovi p. V. Novákovi, u kterého byla uschována až do roku 1990, kdy byla vrácena synem V. Nováka zpět do školy.

Po roce 1949, kdy musel V. Březina opět odejít z funkce ředitele školy, pracoval v Kampeličce a v dalších funkcích pro obec. Později po založení zemědělského družstva pracoval jako jeho účetní.

V roce 1967 dostal ke svým 80. narozeninám ve Svitavách vyznamenání za dlouholetou činnost ve školství a v roce 1969 byl pozván do Prahy, kde byl vyznamenán jako „zasloužilý učitel“.

V roce 1970 umírá na následky úrazu a pohřeb je obcí vypraven z budovy školy s velkou okázalostí, protože se pan Březina zasloužil svou celoživotní prací o rozkvět Morašic nejenom ve školství, ale i prací v Kampeličce. Obyvatelé Morašic i širokého okolí si svého „pana ředitele“ velmi vážili nejenom pro jeho všestranné vzdělání, ale i pro jeho vstřícnost a ochotu pomoci zvláště ve věcech úředních. Vedl k šetrnosti a spořivosti i děti od nejtěplejšího věku. Vzpomínám na malou kovovou kasičku, od které měl klíče jen on. Dovedl pochválit i za menší sumu drobných mincí, které v kasičce našel a mohl je připsat na vkladní knížku.

Pamětníci jistě vzpomenu na matematické schopnosti pana Březiny, kdy s neomylnou přesností počítal velké sloupce čísel, tak jako dnešní kalkulačky. Oblíbené byly též výlety, které organizoval pod záštitou zemědělského družstva, vždy bezvadně připravené a promyšlené. Úsměvné bylo i jeho rčení „safiente“, když se zlobil, které bylo příčinou jeho přezdívky.

Pro Občasník připravila Bohumila Trávníčková

